

Obsah

Seznam zkratk	9
1. Úvod	11
1.1. Specifika jazykového kontaktu v kašubštině	11
1.2. Sociolingvistický vývoj kašubštiny	13
1.3. Hlavní rysy kašubštiny a její dialektální rozdělení	18
1.4. Německá a polská nářečí na Pomorí	27
1.4.1. Dolnoněmecká nářečí	27
1.4.2. Polské dialekty	31
1.5. Metodologie a teoretická východiska	32
1.6. Dosavadní bádání nad kontaktními jevy v kašubštině	40
2. Německé kontaktní jevy v kašubštině kolem roku 1900	42
2.1. Charakteristika pramenů a literatury	42
2.2. Morfosyntaktické jevy	45
2.2.1. Jmenná morfosyntax	45
2.2.1.1. Otázka existence členu v kašubštině	45
2.2.1.2. Povinný podmět	51
2.2.1.3. Demonstrativum jako formální začátek věty	56
2.2.1.4. Neurčitá zájmena	57
2.2.1.5. Vliv němčiny na deklinaci	58
2.2.2. Slovesná morfosyntax	61
2.2.2.1. Kašubský slovosled pod německým vlivem	61
2.2.2.2. Rozšíření funkce přechodníku	67
2.2.2.3. Slovesa s odlučitelnou předponou	69
2.2.2.4. Poznámky k vidu a způsobu slovesného děje	74
2.2.2.5. Modální slovesa	76
2.2.2.6. Ohlasy německého konjunktivu v závislé větě	82
2.2.2.7. Užití pasivních forem	87
2.2.2.8. Nové perfektum	95
2.2.2.9. Časová souslednost	114
2.2.3. Nesklonná slova	119
2.2.3.1. Zvláštnosti používání záporu	119
2.2.3.2. Použití předložek	120
2.2.3.3. Spojování vedlejších vět	126

2.3. Německý vliv lexikální	130
2.3.1. Výpůjčky na německo-slovanské hranici	130
2.3.2. Struktura a podoba německých výpůjček	132
2.3.3. Substantiva	134
2.3.4. Slovesa	141
2.3.5. Adjektivně-adverbiální tvary	149
2.3.6. Pronominální adverbia	155
2.3.7. Partikule	157
2.3.8. Kalky	160
2.3.9. Shrnutí	162
3. Kontaktní jevy v prvních kašubsky psaných dílech	164
3.1. Florian Ceynowa	164
3.1.1. Ceynowovo dílo a základní rysy jeho jazyka	164
3.1.2. Kontaktní jevy	166
3.1.3. Ceynowova „korekce“ Hilferdingových textů	170
3.2. Hieronym Derdowski	172
3.2.1. Derdowského kašubština	172
3.2.2. Kontaktní jevy	174
4. Kašubský literární a publicistický jazyk v první polovině 20. století	180
4.1. Literární kašubština do roku 1939	180
4.2. Zaborština jako základ literární kašubštiny v dílech Mladokašubů	182
4.2.1. Autoři a jejich jazyk	182
4.3. Literární kašubština na základě středokašubského dialektu	190
4.3.1. Zrzesz kaszëbskô a Leon Heyke	190
4.3.2. Charakteristika literární středokašubštiny	192
4.3.3. Kontaktní jevy	195
4.4. Alojzy Budzisz	202
4.4.1. Charakteristika Budziszova díla a dialektálního základu jeho jazyka	202
4.4.2. Kontaktní jevy	204
5. Kašubština po druhé světové válce	219
5.1. Charakteristika období (čtyřicátá až osmdesátá léta)	219
5.2. Józef Ceynowa	223
5.2.1. Dílo a jazyk	223
5.2.2. Kontaktní jevy	224
5.3. Stefan Fikus	227
5.3.1. Luzinské nářečí a Fikusovo dílo	227
5.3.2. Kontaktní jevy	230

5.4. Jazyk autorů kolem časopisu Pomerania	234
5.4.1. Dílo a jazyk E. Gołąbka a S. Jankeho	234
5.4.2. Kontaktní jevy	236
5.5. Jan Drzeżdżon	240
5.5.1. Dílo a jazyk	240
5.5.2. Kontaktní jevy	241
6. Závěr	249
6.1. Tendence vývoje literární kašubštiny po roce 1989	249
6.2. Shrnutí vývoje kontaktních jevů	251
6.3. Reakce jazyka s prudkou sociolingvistickou změnou	263
7. Literatura	267
7.1. Seznam odkazů použitých v textu	267
7.2. Primární literatura	268
7.3. Sekundární literatura	271
Jmenný rejstřík	285
Resumé / Summary	289